

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoP/38/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3113202137
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3113202137.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Emílie Zimovej a sudkýň JUDr. Gabriely Janákovvej a Mgr. Zuzany Holúbkovej vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti F.: E., nar. XX.XX.XXXX a Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, deti rodičov: matky, A. F., bytom T. II XX/XX, B. E. K., právne zastúpenej JUDr. Ing. Vierou Kolačanskou, advokátkou so sídlom Nám. sv. Anny 7269/20A, Trenčín a otca, A. F., bytom T. U., B. E., o návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti k maloletým deťom a návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti k maloletým deťom, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 17. februára 2014, č.k. 30P/26/2013-106 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozsudkom zamietol návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti a návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že otec detí svojim návrhom podaným na tamajšom súde 29.01.2013 žiadal, aby súd znížil jeho vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom F., k E. zo sumy 100 Eur mesačne na sumu 60 Eur mesačne a k Y. zo sumy 66 Eur mesačne na sumu 36 Eur mesačne. Matka detí s návrhom otca na zníženie výživného nesúhlasila a svojim podaním zo dňa 26.06.2013 žiadala, aby súd zvýšil výživné zo strany otca pre maloleté deti E. zo sumy 100 Eur mesačne na sumu 250 Eur mesačne a pre mal. Y. zo sumy 66 Eur mesačne na sumu 150 Eur mesačne. Počas konania upravila svoj návrh na zvýšenie výživného tak, že žiadala, aby súd zvýšil výživné zo strany otca pre maloletú E. zo sumy 100 Eur mesačne na sumu 160 Eur mesačne a pre mal. Y. zo sumy 66 Eur mesačne na sumu 130 Eur mesačne. Kolízny opatrovník s poukazom na zmenu v pomeroch na strane mal. detí, ktoré sú vekovo staršie a vyspelejšie, odporučil zvýšiť výživné pre každé z detí o sumu 20 Eur mesačne a návrh otca na zníženie výživného zamietnuť. Súd vykonal dokazovanie a v danej veci mal súd za preukázané, že návrh otca na zníženie výživného pre maloleté deti E. a Y. nebol podaný dôvodne. Od posledného rozhodovania o určení výšky výživného v apríli 2009 uplynulo takmer 5 rokov. Maloletá E. mala v tom čase 12 rokov a bola žiačkou 5. ročníka základnej školy. V súčasnosti má maloletá E. 16 rokov a je žiačkou 1. ročníka školy stredného typu. Maloletá Y. mala pri poslednom rozhodovaní o určení výšky výživného 6 rokov a navštevovala materskú školu. V súčasnosti má maloletá Y. 11 rokov a je žiačkou 5. ročníka základnej školy. U oboch detí tak došlo k výraznej zmene v pomeroch, výdavky s ich potrebami prirodzeným spôsobom vzrástli a sú dané dôvody pre zvýšenie výživného. Matka mala pri poslednom rozhodovaní o určení výšky výživného príjem 10.492,- Sk (348,27 Eur) a v súčasnosti má príjem 551,18 Eur mesačne. Jej príjem tak vzrástol o 102,91 Eur mesačne. Otec detí mal pri poslednom rozhodovaní o určení výšky výživného priemerný mesačný zárobok 15.140,- Sk (502,55 Eur) a v súčasnosti má príjem z pracovného pomeru vo výške 385,85 Eur mesačne. Jeho príjem sa tak oproti príjmu pri poslednom rozhodovaní o určení výšky výživného znížil o 116,70 Eur. Treba poukázať, že otec detí pracoval až do

31.12.2012 ako živnostník so základom dane v roku 2012 za 9 mesiacov podnikania vo výške 8.679,93 Eur. Živnostenské podnikanie zrušil z dôvodu, že spoločnosť, pre ktorú pracoval, neuhradila jeho faktúry v sume 6.940 Eur. V súdnom konaní o úhradu týchto faktúr bol otec úspešný a jeho dlžník bol zaviazaný k úhrade žalovanej sumy 6.940 Eur. V konaní bolo nesporne preukázané, že príjem otca sa znížil. Treba však poukázať na to, že sám otec potvrdil, že na trhu práce existuje v jeho odbore lepšie platená práca, ale túto nemá preto, lebo nemá možnosť okamžite zmeniť zamestnávateľa a zvýšiť si tak príjem. Preukázané tiež bolo, že pracovníkov v pozícii obrábač kovov a zvlášť ľudí s praxou, akú má otec detí, firmy neustále hľadajú. Za danej situácie mal preto súd za to, že pokiaľ sú dané dôvody na zvýšenie výživného a otec detí má na trhu práce v oblasti, v ktorej je odborníkom (obrábač kovov), možnosť získať lepšie platenú prácu a zabezpečiť tak deťom výživné aspoň v doterajšej výške, je daný dôvod pre zamietnutie jeho návrhu na zníženie výživného. Súd preto návrh otca na zníženie výživného pre mal. deti E. a Y. ako neodôvodnený zamietol. V konaní však mal zároveň preukázané, že u oboch detí došlo k výrazným zmenám, ktoré odôvodňujú zvýšenie výživného. Avšak s prihliadnutím na súčasné príjmové pomery otca by zvýšenie výživného podľa návrhu matky bolo pre otca neúmerne zaťažujúce, a preto súd za daných príjmových pomeroch otca považoval výživné určené otcovi pre maloletú E. vo výške 100 Eur mesačne a pre maloletú Y. vo výške 66 Eur mesačne za primerané jeho možnostiam a schopnostiam a návrh matky na zvýšenie výživného ako neodôvodnený zamietol.

Proti rozsudku okresného súdu vo výroku o zamietnutí návrhu matky na zvýšenie výživného podala v zákonnej lehote odvolanie matka mal. detí. Uviedla, že súd v rozhodnutí vychádzal zo skutočnosti, že na strane otca došlo k zmene pomerov v súvislosti s výškou jeho príjmu, kedy od poslednej úpravy výživného, kedy mal otec príjem 15.140 Sk (502,55 Eur) mesačne, sa znížil jeho príjem na 385,85 Eur mesačne, t.j. o 116,70 Eur. Matka sa počas celého konania snažila preukázať, že príjem otca nemôže byť reálny. Namietala, že pri určení výživného je vždy rozhodujúci príjem, ktorý by reálne rodič mohol dosahovať, a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity, a to aj v prípade, že povinný na seba berie neprimerané riziká, ktoré zahŕňajú aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, resp. priamo vyvoláva jeho stratu a súčasne možnosť poskytovania výživného. S poukazom na rozsudok Krajského súdu Košice sp. zn. 7Co/29/2013 mala za to, že potencialitu príjmov je potrebné vykladať v tom zmysle, že pokiaľ povinný rodič dosiahol určité vzdelanie, či prax v obore, mal by možnosť dosiahnutia určitého konkrétneho príjmu a pokiaľ bez objektívnych dôvodov svoje vzdelanie či prax nevyužíva na zabezpečenie takého príjmu, nemožno na takúto skutočnosť prihliadnuť ako na okolnosť, ktorá mu bráni plniť si vyživovaciu povinnosť voči deťom v primeranom rozsahu. Súd prvého stupňa nepostupoval v súlade s ustanoveniami Zákona o rodine a pri rozhodovaní neprihliadol na možnosti, schopnosti a majetkové pomery povinného rodiča. Súd mal za preukázané, že otec pri svojom dosiahnutom vzdelaní a praxi bol schopný v rokoch 2011-2012 dosahovať mesačný brutto príjem 2 000 Eur. Od roku 2013 pri nezmenenej pracovnej pozícii a zdravotnom stave je schopný zarábať už len 410 Eur brutto. Navyše bolo preukázané, že pri príjme otca 385 Eur mesačne netto tento platí svoje nevyhnutné výdavky v sume 412 Eur mesačne, t.j. jeho nevyhnutné výdavky prevyšujú jeho príjem. Ďalej otec na pojednávaní dňa 14.11.2013 uviedol, že i v súčasnosti prerába dom, nehnuteľnosť, ktorú nadobudol po rozvode manželstva. Zároveň súd prvého stupňa potvrdil, že pomery maloletých detí sa od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti rapídne zmenili, zvýšili sa výdavky s ich potrebami a sú dané dôvody na zvýšenie výživného. Súd prvého stupňa tak nedostatočne posúdil odôvodnené potreby maloletých detí, osobnú starostlivosť matky a nesprávne vyhodnotil dôkazy predložené v konaní. Vzhľadom na uvedené žiadala odvolací súd, aby rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že zvýši výživné od podania súdneho návrhu matky na mal. E. zo sumy 100 Eur mesačne na sumu 160 Eur mesačne a zvýši výživné na mal. Y. zo sumy 66 Eur mesačne na 130 Eur mesačne. Zročné výživné povolí otcovi splácať v splátkach po 20 Eur mesačne na každé dieťa, popri bežnom výživnom.

K odvolaniu matky sa písomne vyjadril otec mal. dieťaťa. Uviedol, že v konaní všetkými dostupnými prostriedkami preukázal výšku svojho aktuálneho príjmu a aj výšku každomesačných nevyhnutných výdavkov. Výživné po celý čas dobrovoľne platí a nemá žiadne nedoplatky na výživnom. Nie je pravdou, že by sa vzdal výhodnejšieho zamestnania. Situácia na trhu práce nie je v súčasnosti priaznivá. Finančná situácia ho viedla k zrušeniu živnosti, lebo nebol schopný znášať všetky výdavky s ňou spojené, najmä každomesačné výdavky na odvody. Bol nútený sa zamestnať aj za horšie platové podmienky. K pracovným ponukám, ktoré predložila matka, uviedol, že sa nachádzajú v priemere 2 hodiny od jeho bydliska, pričom takého dennodenného dochádzania do práce je pre neho neúmerne náročné vzhľadom na náročnosť práce na strojoch CNC. Súčasne by mu vznikli zvýšené výdavky s cestovným. V súčasnosti

má i zdravotné problémy, ktoré mu značne komplikujú dochádzanie do práce aj na kratšiu vzdialenosť. Momentálne objektívne nie je v jeho možnostiach a schopnostiach hľadať si novú prácu s vyšším zárobkom napriek tomu, že by mal záujem o lepšie platenú prácu. O dcéry E. a Y. sa vzorne stará, často u neho trávia celý víkend, počas ktorého všetky výdavky spojené s ich návštevou financuje sám. Dodal, že si je vedomý skutočnosti, že u oboch dcér došlo k zmenám pomerov, ktoré odôvodňujú zvýšenie výživného, snaží sa prispieť im, keď má, aj viac ako je súdom určená výška výživného, avšak aktuálna finančná situácia mu nedovoľuje platiť viac, ako je súdom určené výživné.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a zistil, že je potrebné rozsudok okresného súdu v napadnutej časti potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p., pretože je vo výroku vecne správny. Rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu.

Podľa ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Pri rozhodovaní o zmene výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného tak v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia. Zmenou pomerov sa rozumie výrazná zmena tých okolností, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom.

Pri posudzovaní, či nastala zmena pomerov na strane oprávneného na výživnom, resp. povinného rodiča a v akom rozsahu je odôvodnená zmena výživného, súd vychádza zo základných kritérií uvedených v ust. § 62 Zákona o rodine.

Základnými kritériami na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom sú predovšetkým schopnosti, možnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov (ust. § 62 ods. 2 prvá veta Zákona o rodine), s prihliadnutím na odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa (ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine). V prípade, ak súd zistí významnú zmenu v pomeroch rodičov alebo detí, zmení existujúcu úpravu výživného, a to v rozsahu, ktorý zodpovedá kritériám podľa ust. § 62, resp. § 75 ods. 1 Zákona o rodine.

Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Trenčín, č. k. 11C/274/2008-34 zo dňa 28.04.2009, boli maloleté deti F., E. a Y., zverené do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal platiť na výživu maloletej E. sumu 100 Eur mesačne a maloletej Y. sumu 66 Eur mesačne. V konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp.zn. 30P/26/2013 rozhodoval okresný súd o návrhu otca na zníženie výživného k maloletým deťom zo dňa 29.01.2013 a návrhu matky na zvýšenie výživného zo dňa 26.06.2013. Otec svoj návrh na zníženie výživného odôvodnil najmä skutočnosťou, že mu klesli príjmy, pretože do konca decembra 2013 pracoval ako živnostník, avšak potom, čo mu spoločnosť Z. v Z. I., pre ktorú pracoval, nezaplatila faktúry za 3 mesiace práce spolu v sume 6.940 Eur, dňa 31.12.2012 zrušil živnostenské podnikanie a od januára 2013 sa zamestnal ako obrábač kovov v spol. Z. E. B. - D. s priemerným zárobkom 385,85 Eur mesačne. V spore o zaplatenie uvedených faktúr bol otec proti spoločnosti Z. v Z. I. úspešný a spoločnosť Z. bola právoplatne zaviazaná k úhrade žalovanej sumy 6.940 Eur, pričom však platbu do dnešného dňa na účet otca neuhradila. Vo vyjadrení k návrhu otca na zvýšenie výživného matka označila zmenu pomerov na strane otca za ťažko uveriteľnú, nakoľko pri tej istej profesii začal otec detí od januára 2013 zarábať mnohonásobne nižšie, napriek tomu, že ľudia v pozícii obrábač kovov a zvlášť ľudia s praxou, akú má otec detí, firmy neustále hľadajú. Vzhľadom na zmenu pomerov na strane detí od roku 2009 považovala návrh za nedôvodný, pričom uvedenú zmenu vnímala naopak ako dôvod na zvýšenie výživného. Následne matka podala návrh na zvýšenie výživného, ktorý odôvodnila svojimi majetkovými pomermi a osobnými potrebami 16-ročnej dcéry E. a 11-ročnej dcéry Y., na starostlivosť o ktoré sa od poslednej úpravy výživného zvýšili náklady.

Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky a námietky, ktoré boli v odvolaní matkou vznesené a má za to, že súd prvého stupňa v predmetnej veci riadne zistil skutkový stav veci a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správne právne závery. Z daného titulu si odvolací súd osvojuje dôvody napadnutého rozhodnutia a v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle ust. § 219 ods. 2 O.s.p.

V predmetnej veci súd prvého stupňa správne vyhodnotil a právne posúdil, že u oboch maloletých detí došlo od poslednej úpravy výživného k zmenám, ktoré odôvodňujú zvýšenie výživného, avšak s prihliadnutím na odôvodnené potreby mal. detí, osobné, zárobkové a majetkové pomery oboch rodičov a najmä otca, ako povinného rodiča, je v jeho súčasných možnostiach a schopnostiach prispievať na

výživu mal. E. sumou vo výške 100 eur mesačne a na výživu mal. Y. sumou vo výške 66 Eur mesačne primerané. Odvolací súd má za to, že otec dostatočne preukázal výšku svojho aktuálneho príjmu, ktorý sa podstatne znížil od poslednej úpravy výživného v roku 2009, pričom iný príjem otca preukázaný nebol. Námietky matky o nereálnosti príjmu uvádzaného otcom sú nepodložené tvrdenia, pričom odvolací súd sa vzhľadom na súčasnú situáciu na trhu práce nemôže stotožniť s námietskou matky, že osoba s praxou obrábača kovov si musí s určitosťou nájsť prácu s nadštandardným príjmom. Otec sa ihneď po zrušení živnosti zamestnal, čo deklaruje jeho snahu mať pravidelný príjem, ktorý mu umožňuje plniť si jeho vyživovacie povinnosti k mal. deťom v súdom stanovenom rozsahu. V tejto súvislosti k námietke matky, že pri určení výživného je rozhodujúci príjem, ktorý by rodič mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, odvolací súd uvádza, že každý prípad je potrebné posudzovať individuálne, nakoľko potencialita vyššieho príjmu, ak je povinný zamestnaný, nie je vždy zaručená. V danom prípade pri možnostiach hľadania lepšie plateného zamestnania pre otca je potrebné zohľadniť aj jeho zdravotný stav a taktiež skutočnosť, že nejde o situáciu, kedy by povinný bral na seba neprímerané majetkové riziká zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, resp. priamo vyvoláva stratu, a tým možnosť poskytovania určeného výživného. Odvolací súd považuje taktiež za potrebné prihliadnúť na skutočnosť, že doposiaľ súdom určené výživné otec dobrovoľne pláti, a to nepretržite i od doby, kedy zrušil svoju živnosť a zamestnal sa ako obrábač kovov, v dôsledku čoho jeho mesačný príjem značne klesol, ako aj na skutočnosť, že si otec často bráva dcéry na víkend k sebe domov a stále uhrádza všetky výdavky spojené s ich návštevami. Zákon o rodine ustanovuje, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni oboch rodičov, pričom vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu majú obaja rodičia dieťaťa. Súd individuálne skúma schopnosti, možnosti a majetkové pomery každého z rodičov. Pojmom schopnosti a možnosti rodiča sa nerozumie len čistý priemerný mesačný príjem rodiča, ale súd komplexne posudzuje schopnosti a možnosti rodiča, ako aj všetky faktory ovplyvňujúce jeho životnú úroveň. Odvolací súd má v tejto súvislosti za to, že okresný súd správne vyhodnotil možnosti, schopnosti a majetkové pomery otca, ako aj majetkové pomery matky a odôvodnené potreby maloletých dcér. Rozhodnutie okresného súdu v napadnutej časti považuje za správne, dostatočne odôvodnené a v súlade so zákonnými ustanoveniami.

Z uvedených dôvodov krajský súd rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca zamietol, ako vecne správne potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.